

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 30 september 2003

Ö 3390-01

I

KLAGANDE

Kalle Bergander i Stockholm AB, 556516-0149, Box 2095, 114 03 RÖNNINGE

Ombud: advokaten H. W.

MOTPART

Planavergne S.A., Fontanes, FR-46230 LALBENQUE, Frankrike

Ombud: advokaten M. G. Box 14240, 104 40 STOCKHOLM

II

KLAGANDE

Planavergne S.A.

Ombud: advokaten M. G.

MOTPART

Kalle Bergander i Stockholm AB

Ombud: advokaten H. W.

SAKEN

I. Ansökan om verkställighet av utländsk skiljedom. II. Rättegångskostnader

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätt, avd. 8, beslut den 7 september 2001 i mål Ö 4645-99

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår Kalle Bergander i Stockholm AB:s överklagande.

Med ändring av hovrättens beslut såvitt avser rättegångskostnad förpliktas Kalle Bergander i Stockholm AB att ersätta Planavergne S.A. för rättegångskostnad i hovrätten med dels femtioentusen (51.000) kr avseende ombudsarvode, dels motsvarande tretusen (3.000) FFR avseende utlägg, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 7 september 2001 till dess betalning sker

Kalle Bergander i Stockholm AB förpliktas ersätta Planavergne S.A. för rättegångskostnad i Högsta domstolen med elvatusentvåhundratjugo (11.220) kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens beslut till dess betalning sker.

YRKANDEN

Kalle Bergander i Stockholm AB (Bergander) har yrkat i första hand att Högsta domstolen undanröjer hovrättens beslut och visar målet åter till hovrätten och i andra hand att Högsta domstolen ogillar Planavergnes talan.

Bergander har vidare yrkat ersättning för rättegångskostnad i hovrätten med där yrkat belopp.

Planavergne har yrkat att Bergander förpliktas att ersätta Planavergnes rättegångskostnad i hovrätten.

Part har bestritt bifall till motparts yrkande.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

SKÄL

Skiljedomstolen Chambre Arbitrale Internationale pour les Fruits et Légumes i Strasbourg har i dom den 1 juli 1997 förpliktat Bergander att till det franska bolaget Planavergne betala sammanlagt 64.170 FFR jämte ränta på del av beloppet. Svea hovrätt har efter ansökan av Planavergne förklarat att domen, utom såvitt avser vissa ospecificerade kostnader, kan verkställas i Sverige.

Bergander har i verkställighetsärendet gjort gällande att bolaget inte haft något avtalsförhållande med Planavergne, i vart fall inte något som innefattat en skiljeklausul med behörighet för den aktuella skiljedomstolen samt att bolaget inte delgivits kallelse till förhandlingen på riktigt sätt och inte heller i övrigt givits möjlighet att lägga fram sin sak i skiljeförfarandet.

Skiljedomstolen har i sitt avgörande antecknat att parterna den 29 april 1997 genom rekommenderat brev kallats till förhandling i skiljedomstolens lokaler i Bonn den 27 maj 1997. Uppgiften har inte ifrågasatts av Bergander och det finns inte heller i övrigt anledning att utgå från annat än att Bergander beretts tillfälle

att utföra sin talan.

Den avgörande frågan i målet är därför om Bergander skall anses ha träffat ett avtal med Planavergne som inneburit att tvister om avtalet skulle prövas av skiljedomstolen i Strasbourg och om skiljedomstolen till följd härav varit behörig att ta upp tvisten. Bevisbördan för detta förhållande åvilar Planavergne (se 58 § första stycket lagen [1999:116] om skiljeförfarande).

Planevergne har till stöd för att skiljeavtal ingåtts åberopat innehållet i skiljedomsten.

Skiljedomstolen har fattat sitt beslut på grundval av ett skriftligt material som inte i sin helhet har varit tillgängligt för Högsta domstolen. Materialet visar enligt skiljedomsten att den ifrågavarande affären avtalats mellan parterna på försäljningsvillkor Code of practices for fresh edible fruit and vegetables in national and international trade (COFREUROP), vilka innehöll skiljedoms klausul som tilldelade den aktuella domstolen behörighet, och att domstolen till följd härav varit behörig att pröva tvisten.

Bergander har å sin sida i verkställighetsärendet åberopat viss bevisning till styrkande av att något avtal inte ingåtts mellan parterna.

Bestämmelserna i lagen om skiljeförfarande angående verkställighet av utländsk skiljedom och i den bakomliggande s.k. New York-konventionen bör tolkas mot bakgrund av den allmänna strävan att underlätta verkställighet som konventionen ger uttryck för (jfr NJA 1979 s. 527 och 1992 s. 733 samt Heuman, Skiljemannarätt, 1999, s. 729). Det måste normalt sett vara skiljedomstolen som har de bästa förutsättningarna att pröva frågan om sin egen behörighet. I det aktuella fallet bör

vidare beaktas att frågan om skiljeavtal ingåtts skall prövas enligt fransk rätt. Det finns mot bakgrund härav och med beaktande av vad som upplysts om det aktuella förfarandet anledning att i verkställighetsärendet utgå från att den tolkning och bevisvärdering som domstolen på grundval av det material som den haft till förfogande gjort i behörighetsfrågan är riktig.

För att verkställighet trots detta skall vägras måste det anses åligga Bergander att visa att domstolens avgörande varit felaktigt i nämnda hänseende. Den utredning som Bergander åberopat i verkställighetsärendet visar att Bergander i samband med affären inte velat vidkännas något avtal med Planavergne. Det leder dock inte till slutsatsen att skiljedomstolens avgörande i behörighetsfrågan, som delvis byggt på annat material, inte varit riktigt.

Något annat hinder mot verkställighet har inte framkommit. Berganders överklagande skall därför avslås.

Hovrätten har avvisat parternas yrkanden om ersättning för rättegångskostnader. Högsta domstolen har numera i rättsfallet NJA 2001 s. 738 II slagit fast att part kan få ersättning för kostnader i ärende om verkställighet av utländsk skiljedom. Vad Planavergne tappat i hovrätten måste, i förhållande till huvudsaken, sägas vara av ringa betydelse. Till följd härav skall Bergander ersätta Planavergne dess rättegångskostnader i målet. Planavergne har i hovrätten yrkat ersättning med 51.000 kr avseende arvode till ombudet, 3.000 FFR avseende översättning av skiljedomens och 29.526:49 FFR avseende arvode till den franske advokaten A. B. Bergander har mot detta yrkande invänt bl.a. att den senares kostnader varit hänförliga till skiljeförfarandet och inte skall ersättas i verkställighetsärendet.

Planavergne får med hänsyn till målets omfattning i hovrätten anses vara skäli-
gen tillgodosett med, utöver utlägg, ett belopp motsvarande det av det svenska
ombudet yrkade beloppet avseende arvode.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Svensson, Thorsson, Lundius,
Ella Nyström och Wersäll (referent)
Föredragande revisionssekreterare: Thornefors